

Nr 77.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående grunder för kristillägg åt statliga befattningshavarare m. fl.; given Stockholms slott den 26 februari 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, förslag till grunder för kristillägg åt statliga befattningshavare m. fl. under tiden från och med andra kvartalet 1943 till och med första kvartalet 1944 samt anför därvid följande.

Med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 97 beslöt 1942 års riksdag (skr. nr 148), att kristillägg till statliga befattningshavare och pensionärer m. fl. under tiden från och med andra kvartalet 1942 till och med första kvartalet 1943 skulle utgå med 12 procent, så länge levnadskostnadsindex uppgick till talet 144 eller däröver men understeg 148, med 14 procent, när levnadskostnadsindex uppnått sistnämnda indextal, med 16 procent när index

uppnått talet 152, samt med 4 procents ytterligare höjning för varje indexstegring om 8 enheter utöver 152.

I nämnda skrivelse anhöll riksdagen tillika i anledning av tvenne motioner (II: 180 och II: 268) om utredning beträffande ändrade grunder för kristilläggens bestämmande för tiden efter utgången av första kvartalet 1943. I anslutning till vad i motionerna anförts ansåg riksdagen, att man i fråga om kompensation för av krisläget föranledd ökning i levnadskostnaderna hade anledning taga hänsyn till graden av vederbörandes förmåga att bära ökningen genom sänkning av levnadsstandarden. Närmast borde — på sätt redan vid 1940 års urtima riksdag ifrågasatts av andra särskilda utskottet i dess utlåtande nr 71 — övervägas att sänka kristilläggsunderlagets maximibelopp. En dylik åtgärd finge dock enligt riksdagens mening icke givas den innebörden, att minskning inträdde i utgående löneförmåner.

Bestämmelser rörande kristillägg för tiden 1 april 1942—31 mars 1943 ha med stöd av riksdagens beslut utfärdats genom kungörelserna den 25 april 1942 (nr 195), den 18 juli 1942 (nr 674), den 16 oktober 1942 (nr 831) och den 15 januari 1943 (nr 14).

Kristillägg ha sedan ingången av år 1941 utgått till statens befattningshavare i allmänhet och till vissa andra befattningshavargrupper med statligt reglerade löner ävensom till motsvarande grupper tjänste- och familjepensionärer. Tilläggen avse att ge viss kompensation för prisstegring utöver den levnadskostnadsnivå, vid vilken rörligt tillägg och dyrtidstillägg å löner och pensioner enligt gällande författningar äro maximerade. Denna nivå anges av levnadskostnadstalet 120 i den indexserie, där 1935 års levnadskostnader betecknats med 100, och motsvarar talet 188 i indexserien med juli 1914 som basperiod.

Enligt bestämmelserna för år 1941 skulle kristillägg utgå, när levnadskostnaderna stigit med 8 enheter eller mera över indextalet 120 i 1935 års levnadskostnadsserie, och då utgöra 4 procent av de nyreglerade lönerna, respektive, då fråga var om löner och pensioner, vilka icke reglerats vid 1935 års levnadskostnadsnivå, i princip 4 procent av de löne- och pensionsbelopp, som enligt gällande författningar skulle utgå vid nyssnämnda nivå (= indextalet 156 i 1914 års levnadskostnadsserie). Vid fortsatt stegring av levnadskostnaderna upp till eller över talet 136 skulle kristillägget höjas till 8 procent, dock tidigast vid det kvartalsskifte, som inträffade sex månader efter det, vid vilket index nått talet 128. Någon höjning av kristillägget därutöver ifrågakom icke under året.

Enligt bestämmelserna för första kvartalet år 1942 skulle kristillägget höjas till 12 procent från och med den 1 januari 1942, därest levnadskostnaderna uppnådde eller översteg talet 144. Bestämmelserna för det därefter följande regleringsåret, om vilkas innebörd jag redan erinrat, inneburo vissa uppmjukningar av de tidigare gällande huvudprinciperna för kristilläggens utformning i anslutning till grunderna för det mellan svenska arbetsgivareföreningen och landsorganisationen i januari 1942 träffade ramavtalet.

Levnadskostnadernas utveckling sedan den 1 januari 1941 och de procent-satser, med vilka kristilläggen utgått under samma tid, framgå av följande sammanställning.

Kvartalsskifte	Levnadskostnadsindex		Kristilläggs- procent
	1935 års serie	1914 års serie	
1941 1 januari	130	204	4
1 april	140	219	4
1 juli	140	219	8
1 oktober	141	221	8
1942 1 januari	145	227	12
1 april	151	236	14
1 juli	152	237	16
1 oktober	153	239	16
1943 1 januari	153	239	16

För befattningshavare med nyreglerade löner och pensioner har kristillägg enligt hittills gällande bestämmelser utgått på samma underlag som det rörliga tillägget. Kristillägg beräknas sålunda icke på den del av lönen, som överstiger 900 kronor för månad, respektive å den del av tjänstepensionens grundbelopp, som överstiger 500 kronor för månad.

För befattningshavare, vilkas löner äro reglerade vid en lägre nivå än 1935 års, har maximiunderlaget för kristillägget icke uppnått 900 kronor. Kristillägget har nämligen utgått på summan av det månadslönebelopp, varå dyrtidstillägg beräknas, och det vid nyssnämnda levnadskostnadsnivå (talet 156 i 1914 års serie) utgående dyrtidstillägget. Å de löner, som tidigare vanligen kallades »nyreglerade» — varmed avses löner, vilka reglerats efter den nivå, varpå kommunikationsverkens lönereglemente av år 1919 byggde — beräknas dyrtidstillägget å lönebelopp intill 700 kronor för månad. Det utgår vid indextalet 156 med 10 procent. (Kung. nr 265/1923 och 346/1942.) Maximiunderlaget för kristillägg å ifrågavarande löner har sålunda uppgått till 770 kronor. Å i äldre mening oreglerade löner beräknas dyrtidstillägg endast å den del av avlöningen, som icke överstiger 600 kronor. Då dyrtidstillägget vid indextalet 156 utgår med 28 procent, har maximiunderlaget för kristillägg för befattningshavare med sådan lön stannat vid 768 kronor.

Under januari och februari 1943 ha överläggningar om kristilläggens utformning för nästa regleringsperiod hållits med representanter för personalorganisationerna. Vid förhandlingarna ha från tjänstemännens sida framställts önskemål, att kristilläggen måtte bestämmas i viss anslutning till det mellan arbetsgivareföreningen och landsorganisationen träffade nya ramavtalet. Särskilt har påyrkats, att den högre lönekomensation, som godtagits på den allmänna arbetsmarknaden för den händelse levnadskostnaderna, trots de vidtagna prisstabiliserande åtgärderna, skulle undergå en stegring till indextalet 249 (i 1914 års serie), måtte tillförsäkras även de statsanställda.

Huvudgrunderna för dyrtidskompensationen enligt det nya ramavtalet kunna i korthet angivas på följande sätt. De vid årsskiftet utgående tilläggen skola bibehållas oförändrade, så länge levnadskostnadsindex med 1914 som basår icke stiger till 249. Om detta indextal skulle uppnås, ökas tilläggen med 5 procent från och med början av andra månaden i det kvartal, varunder nämnda gräns uppnåtts. Tillägget räknas å 1938 års genomsnittliga kontanta förtjänster per timma under ordinarie arbetstid. Därest levnadskostnadsindex senare under något kvartal nedgår till eller under 237, skall berörda tillägg å 5 procent bortfalla från och med andra månaden i samma kvartal. Om index skulle stiga till lägst 257 inträder rätt för båda parterna att uppsäga avtalet om dyrtidskompensation tidigast från och med ingången av andra månaden efter det kvartalsskifte, då nämnda gräns uppnåtts. — Mot intervallet 237—249 i 1914 års levnadskostnadsserie svarar närmast intervallet 152—160 i 1935 års serie.

I anledning av riksdagens förut berörda uttalande har därjämte vid förhandlingarna behandlats frågan om sänkning av det högsta belopp, varå kristillägg skall beräknas.

Departements-
chefen.

Giltighetstiden för nuvarande bestämmelser om de statsanställdas kristillägg utlöper i och med första kvartalet 1943. Beslut om kristillägg för den följande tiden bör sålunda nu meddelas. Den nya regleringen torde lämpligen böra avse en tid av ett år och alltså omfatta de tre återstående kvartalerna av detta år och första kvartalet 1944.

Ehuru skäl kunna anföras för att den förestående regleringen av kristilläggen borde begränsas till ett beslut, att nuvarande tillägg jämväl i fortsättningen skola utgå, med förbehåll för den justering som kan befinnas påkallad om index skulle stiga till talet 160 (i 1935 års serie) eller däröver, synes intet vara att erinra mot att man redan nu — i enlighet med en av personalorganisationerna uttryckt önskan — tar ställning till frågan, huru kristilläggen skola utformas i händelse av en levnadskostnadsstegring till eller över talet 160. Om så sker, bör emellertid samtidigt den av riksdagen ifrågasatta begränsningen av kristilläggen å högre löner upptagas till övervägande.

Om en reglering av kristilläggen vid indexläget 160 skall genomföras i detta sammanhang, synes det lämpligt att nära anknyta till de bestämmelser som avtalats på den allmänna arbetsmarknaden. För den händelse levnadskostnaderna skulle stiga till talet 249 (i 1914 års serie), skall, såsom tidigare nämnts, enligt dessa bestämmelser utgå ett ytterligare tillägg av 5 procent på 1938 års löner. För att de statsanställda i jämförliga lönegrader icke skola ställas i ett ogynnsammare läge, bör en motsvarande garanti givas även dem. Denna bör också för de statsanställdas del avse rätt till ett ytterligare kristillägg på 5 procent, som bör utgå vid nyssnämnda indextal 160. Jag föreslår i enlighet härmed, att de statsanställda m. fl. och motsvarande pensionsgrupper skola för tiden till och med första kvartalet 1944 erhålla oförändrade kristillägg med rätt till ett ytterligare tillägg på 5 procent för den

händelse index skulle stiga till eller över 160. Detta tillägg bör på vanligt sätt utgå från tidpunkten för indexhöjningen. Då levnadskostnadstalen i de båda serierna, vilka endast angivas i hela tal, icke helt sammanfalla, utan talet 249 i 1914 års, för den allmänna arbetsmarknaden normerande serie kan komma att noteras, innan talet 160 uppnåtts i 1935 års serie, bör till de föreslagna bestämmelserna fogas den kompletterande föreskriften, att de statsanställda i vart fall skola erhålla det nya kristillägget från och med den månad, för vilken motsvarande tillägg utgår på den allmänna arbetsmarknaden. Skulle index senare nedgå till eller under 152 (i 1935 års serie) bör det ytterligare tillägget bortfalla. Analogivis bör därvid motsvarande hänsyn tagas till en nedgång av indextalet i 1914 års serie till eller under 237, som nyss förutsatts i händelse av en stegring av indextalet i samma serie till 249.

Vid övervägandet av frågan om fortsatt kompensation för levnadskostnadsstegringen har ståndpunkt fått tagas även till det av riksdagen väckta spörsmålet om reduktion av det lönebelopp på vilket kompensationen beräknas. En godtagbar lösning på detta spörsmål synes mig erhållas genom en bestämmelse, att det ytterligare kristillägget å 5 procent icke skall utgå i förhållande till högre lönebelopp än 500 kronor för månad.

Kristilläggen förutsätts i övrigt skola utgå enligt samma bestämmelser som under föregående regleringsperiod. Vid beräkningen av den levnadskostnadsindex till vilken kristilläggsbestämmelserna anknyta torde från och med den 1 april böra tillämpas de ändrade grunder, som förordats i indexkommitténs nyligen avgivna förslag (SOU 1943: 8). En kort redogörelse för innebörden i detta förslag torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende såsom bifog.

Med åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels besluta, att kristillägg må utgå under tiden från och med andra kvartalet 1943 till och med första kvartalet 1944 enligt av mig i det föregående angivna grunder,

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser i ämnet.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lennart Hammarskiöld.

Indexkommitténs förslag till riktlinjer för beräkningen av levnadskostnadsindex.¹

De sakkunniga ha upptagit beräkningssättet för socialstyrelsens levnadskostnadsindex till en allsidig och förutsättningslös undersökning och därvid funnit en omläggning av det hittills tillämpade förfaringssättet vid beräkningen påkallad på flera punkter. De framlagda ändringsförslagen äsyfta i främsta rummet en närmare anpassning av indexberäkningen till de faktiska konsumtionsförhållandena än som hittills varit möjlig. Såväl prismaterialet som indexhushållets budget bör enligt de sakkunnigas mening på ett smidigt sätt ansluta sig till den aktuella konsumtionen. Levnadskostnadsindex bör dock liksom hittills avse samma levnadsstandard vid beräkningstillfället som vid den tidpunkt, med vilken prisjämförelsen närmast sker.

Kedjeindex. Det i direktiven uppställda önskemålet, att starkare variationer i konsumtionens sammansättning skulle vid indexberäkningen beaktas utan att likväl indextalets värde ur statistiska synpunkter ginge förlorat, ha de sakkunniga ansett bäst tillgodoses genom att viktsystemet för beräkningarna omläggas oftare än som hittills skett och att de kortare indexserier, som bli följden härav, hopknytas genom kedjemetoden. Härigenom erhålles en anpassning efter rådande konsumtionsförhållanden, utan att eventuella förändringar i levnadsstandarden direkt påverka index.

De sakkunniga föreslå, att viktsystemet efter varje kalenderårs utgång underkastas en grundlig översyn samt att även vid varje beräkningstillfälle mellan de årliga revisionerna göras korrigeringar med hänsyn till större förändringar, som med säkerhet kunna konstateras. Någon hopkedjning av kvartalsindextalen skall enligt förslaget icke ske, utan vart och ett av dem skall fristående från de andra beräknas som fastbasindextal med index vid närmast föregående årsskifte som bas. Risker för att jämförbarheten mellan kvartalen skulle väsentligt nedsättas härigenom anse de sakkunniga ringa med hänsyn till storleksordningen av tänkbara förändringar i priser och viktsystem.

De sakkunniga ha ansett det principiellt riktigast, att varje indextal uträknas med tillämpning av ett viktsystem, som grundar sig på konsumtionen under den tid, som förflutit mellan basen och beräkningstillfället.

Prisindex med vissa modifikationer. Socialstyrelsens levnadskostnadsindex bör enligt de sakkunniga liksom hittills beräknas som en prisindex med de modifikationer, som kunna visa sig nödvändiga vid påtagliga konsumtionsregleringar eller vid varubortfall. Till sådana modifikationer räknas i första hand

¹ Betänkande angående levnadskostnadsindex (SOU 1943: 8). De sakkunniga ha varit ombudsmannen i Daco E. Ahlberg, landsorganisationens andre ordförande G. Andersson, ordföranden i svenska järnvägsmannaförbundet S. Christiansson, professorn H. Cramér, överkontrollören H. Ekdahl, t. f. generaldirektören K. J. Höjer, byråchefen A. Johansson, docenten E. Lundberg samt direktören i svenska arbetsgivareföreningen F. Söderbäck med Höjer såsom ordförande. Det avgivna förslaget är enhälligt.

hänsyn till de övergångskostnader resp. -besparingar, som uppkomma, då konsumtionen (i ett givet ögonblick) går över från en vara till en annan. Som exempel anföres det fall, att man går över från att inköpa koks till att inköpa ved för hostadsuppvärmning. Gäller det eldning i en kokspanna, uppstår i detta fall en extra kostnad, och, då man återgår från ved till koks, en vinst eller besparing. Hänsyn till nu berörda förhållanden skall tagas blott när konsumtionsomläggningen är mera omfattande och dessutom framtvingad genom ransonering, varubortfall o. dyl., eller då återgång från ransonering o. dyl. sker till normala förhållanden. Det för substitutionsberäkningen nödvändiga utbytet av vara mot vara bör ske så, att levnadskostnadsjämförelsen alltid avser en oförändrad standard. Liksom enligt nu gällande direktiv skola alla objektivt mätbara egenskaper hos varorna (såsom t. ex. näringsvärdet hos födoämnen) tagas med i räkningen. Om ersättningsvaran skulle visa sig billigare än originalvaran, skall gälla, att denna omständighet icke får sänka indextalet, såvida icke ersättningsvaran även ur andra synpunkter är att anse som likvärdig. Substitutionerna böra i första hand inskränkas till fall, där ersättningsvarorna och originalvarorna direkt ersätta varandra i konsumtionen.

I de fall, då substitutionskostnaderna resp. -vinsterna äro av mindre betydelse, eller då substitutionsberäkning icke anses möjlig att utföra, skall man avstå från att beräkna kostnaden eller vinsten för själva övergången från den ena varan till den andra. Enligt huvudprincipen för beräkningarna skall emellertid viktsystemet alltid anpassas efter de ändrade konsumtionsförhållandena, vilket innebär, att proportionerna mellan varuslagen i den hushållsbudget, som användes för hopvägning av priserna, skola ändras. Skulle det då inträffa, att införandet eller skärpningen av en ransonering e. dyl. påverkat viktsystemet så att en sänkning inträffar i indextalet jämfört med det fall, att proportionerna varit oförändrade, får ändringen i viktsystemet icke äga rum. Det omvända skall gälla vid upphörande eller mildrande av ransonering etc.

Prismaterialet. Prismaterialet för indexberäkningen bör avse faktiska inköpspriser. Härav följer, att indirekta skatter och acciser samt eventuella statliga rabatter, som utgöra en del av på marknaden gällande priser, skola medräknas i index. De varuslag och tjänster, vilkas priser skola ingå i indexberäkningen, böra vid varje beräkningstillfälle väljas så, att de äro representativa för den aktuella konsumtionen.

De sakkunniga förorda, att prisuppgifter insamlas för vissa helt nya varuslag och därjämte parallella noteringar av andra kvaliteter av redan medräknade varuslag. Ett förslag till nya varor att medlagas vid indexberäkningen är intaget i betänkandet. Det omfattar 34 sorters livsmedel, 21 beklädnadsartiklar och 18 artiklar inom posten »övriga utgifter». Den föreslagna varulistan är blott avsedd som utgångspunkt för den fortlöpande revision av varuurlvalet, vilken enligt de sakkunnigas mening bör höra till det löpande arbetet inom socialstyrelsens prisstatistiska avdelning.

Huvudmassan av prisuppgifterna bör enligt de sakkunniga insamlas under tredje veckan i månaden före varje kvartalsskifte. I fråga om varuslag, vilkas priser förete täta, tillfälliga växlingar, böra uppgifter dock inhämtas för en något längre period, förslagsvis andra och tredje veckorna i månaden, och medeltalet av de noteringar, som därvid erhålles, ingå i index. Genom en sådan koncentration av prisinsamlingen till en tidsperiod cirka fjorton dagar före kvartalsskiftet borde indexarbetet hinna slutföras till detsamma. Någon hänsyn till prisförändringar, vilka inträffa senare än den tredje veckan, anse de sakkunniga i princip ej böra tagas. För att indextalet skall få en klar innebörd, bör nämligen prismaterialet så vitt möjligt härstamma från en och

samma tidpunkt. Även taxor och rabatter böra beräknas med utgångspunkt från förhållandena vid samma tillfälle. Detsamma bör gälla den hänsyn till ransoneringsbestämmelser o. dyl., som kan komma att tagas vid indexberäkningen. Det blir därmed enligt de sakkunnigas mening riktigare, att indextalen dateras per mars, juni, september och december och ej som nu per den 1 april, den 1 juli, den 1 oktober och den 1 januari.

Någon ändring av sättet för prisinsamlingen ha de sakkunniga icke föreslagit. De ha dock framhållit såsom angeläget, att kontrollen över ombudens rapportering intensifieras, dels genom de kommunala myndigheternas, dels genom socialstyrelsens försorg. Ett åläggande för de kommunala myndigheterna att genom ett särskilt organ eller särskilda granskningsmän utöva noggrann, fortlöpande kontroll över prisinsamlingens resultat synes önskvärdt.

Vid beräkandet av genomsnittspriser för samtliga noteringsorter bör enligt de sakkunnigas mening en omläggning av den hittills tillämpade metoden genomföras. Denna bör bestå i en vägning av priserna med hänsyn till orternas betydelse, varvid vikterna fastställas i anslutning till folkmängden inom de storleksgrupper de särskilda ombudsorterna tillhöra. Lämpligen beräknas särskilda medelpriser för varje sådan ortsgroup, varvid de enskilda orterna inom varje grupp tilldelas samma vikt. Att avgränsa ortsgруппerna och tillpassa vikterna torde få ankomma på socialstyrelsen.

De sakkunniga förordade en ökning av antalet ombudsorter med lågt invånarantal.

Viktsystemet (hushållsbudgeten). De sakkunniga ha preliminärt konstruerat ett nytt viktsystem på grundval av det material, som insamlades vid budgetundersökningen i november 1941. Hänsyn har därvid även tagits till de under år 1942 inträffade konsumtionsförskjutningarna, i den mån dessa varit kända. För kontroll av viktsystemets huvudposter ha på de sakkunnigas initiativ igångsatts en undersökning av postsparbankens budgetböcker, som beräknas kunna bli slutförd under första kvartalet 1943.

Förhållandet mellan den föreslagna budgeten och den nu gällande framgår av följande tabell.

Beräknat viktsystem för år 1942 och det officiella viktsystemet per den 1/7 1942.

	Belopp, kr.		Procent av totalutgiften	
	Officiell budget, 1/7 1942	Prelim. förslag, 1942	Officiell budget, 1/7 1942	Prelim. förslag, 1942
Livsmedel	1,945.18	1,813	37.3	39.2
Bränsle och lyse	221.03	288	4.2	6.2
Bostad	497.59	564	9.5	12.2
Kläder	670.13	433	12.9	9.4
Skodon	201.27	126	3.9	2.7
Skatter	358.11	346	6.9	7.5
Övriga utgifter	1,320.70	1,060	25.3	22.8
inventarier	222.96	130	4.3	2.8
förenings- och försäkringsavgifter....	197.87	243	3.8	5.2
tidn., böcker, nöjen, porto, telefon ..	156.33	125	2.9	2.7
tvätt, rengöringsmedel	107.23	70	2.1	1.5
sprit	122.36	97	2.3	2.1
tobak	75.43	57	1.4	1.2
annat	438.52	338	8.5	7.8
Summa	5,214.01	4,680	100.0	100.0

Den föreslagna budgeten slutar på 4,630 kr. och innebär sålunda en icke obetydlig sänkning i förhållande till den nuvarande. Nivån motsvarar enligt de sakkunnigas uppfattning rätt väl medelnivån för arbetar- och tjänstemannahushåll i städer och andra tätorter, d. v. s. den grupp av konsumenter, som indexberäkningarna allttjämt närmast böra avse.

Livsmedelsrabatterna. De sakkunniga förorda, att hänsynstagande till prisdifferentieringen genom rabatter o. dyl. vid indexberäkningarna i framtiden icke anknytes till förhållandena för en enda hushållstyp eller ett enda inkomstläge utan föreslå, att beräkningen i stället grundas på en undersökning av prisdifferentieringens betydelse för en befolkning med representativ fördelning på olika hushållstyper och inkomstnivåer inom den större folkgrupp beräkningarna avse, förslagsvis den grupp av 580 hushåll, som lämnat material till det föreslagna viktsystemet.

Skatterna. Efter en längre utredning av de principiella synpunkter man kan lägga på skatters medräkning i levnadskostnadsindex föreslå de sakkunniga, att två parallella indexserier uträknas: den ena med, den andra utan direkta skatter.

Indirekta skatter böra allttjämt medräknas i full utsträckning men deras betydelse för resultatet bör redovisas i den särskilda indexanalys, som vid varje beräkningstillfälle bör utföras.

De sakkunniga föreslå, att metoden för de direkta skatternas medräknande modifieras därhän, att som ledning för inkomstnivåns förändringar tages den allmänna lönenivån för i första hand arbetare inom industri, handel, samfärdsel m. m., i stället för som tidigare levnadskostnadsindex' egna förändringar.